

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z PRZYRODY I BIOLOGII W KLASACH 4-8 W ZESPOLE EDUKACYJNYM W KONOTOPIE

Przedmiotowe zasady oceniania z przyrody i biologii opracowany w oparciu o:

1. Podstawę programową z przyrody i biologii.
2. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów z dnia z dn. 03 sierpnia 2017 r. Poz. 1534. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1943, z późn. zm.), w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów w szkołach publicznych. Na podstawie art.44zb ustawy z dnia 07 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, z późn. zm.)
3. Wewnątrzszkolny System Oceniania.
4. Program nauczania przyrody i biologii w szkole podstawowej wydawnictwa „Nowa Era” .

Cele ogólne oceniania:

- rozpoznaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych z przyrody i postępach w tym zakresie,
- pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu przyrodniczym,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- przekazanie rodzicom lub opiekunom informacji o postępach dziecka,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

I. Przedmiotowe Zasady Oceniania z przyrody.

Kontrakt z uczniami.

1. Uczeń przychodzi punktualnie i systematycznie na lekcje przyrody lub biologii
2. Uczeń jest zobowiązany przynosić na lekcje przyrody lub biologii podręcznik, zeszyt przedmiotowy i przybory do pisania.
3. Każdy uczeń jest oceniany systematycznie, jawnie i zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
4. Ocenie podlegają wszystkie wymienione w PSO formy aktywności ucznia. Uczniowie za poszczególne kategorie otrzymują oceny do których przypisane są wagi.
5. Prace pisemne (testy, sprawdziany) są obowiązkowe. Testy zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem.
6. Nauczyciel oddaje sprawdzone prace pisemne w terminie dwóch tygodni.
7. Jeżeli uczeń opuścił test z przyczyn losowych, to powinien napisać go po powrocie do szkoły w terminie ustalonym z nauczycielem.
8. Nieobecność ucznia na sprawdzianie pisemnym musi być usprawiedliwiona. Jeżeli nie jest usprawiedliwiona uczeń może być pytany w wybranym przez nauczyciela dowolnym terminie.
9. Uczeń ma prawo poprawić każde oceny cząstkowe w terminie dwóch tygodni na zasadach i formach uzgodnionych z nauczycielem. W dzienniku obok oceny

niedostatecznej uczeń otrzymuje ocenę z poprawy. Uczeń jest przygotowany do poprawy oceny.

10. Przy poprawianiu testów i pisaniu w drugim terminie kryteria ocen nie zmieniają się, a ocena zostaje wpisana do dziennika.
11. Kartkówki obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji i nie muszą być zapowiadane.
12. Uczeń nieobecny na lekcji jest zobowiązany do uzupełnienia braków w zeszytcie i braków określonej wiedzy we własnym zakresie.
13. Uczeń ma prawo do dwukrotnego (w przypadku dwóch lub trzech godzin lekcyjnych w tygodniu) lub jednego (w przypadku jednej godziny lekcyjnej w tygodniu) w ciągu semestru zgłoszenia nieprzygotowania się do lekcji. Przez nieprzygotowanie się do lekcji rozumiemy: brak pracy domowej, brak zeszytu przedmiotowego, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji.
14. Zaangażowanie w lekcję nagradzane jest „plusami”. Za 5 zgromadzonych plusów uczeń otrzymuje ocenę celującą a za 3 plusy – ocenę bardzo dobrą. Przez zaangażowanie w lekcję rozumiemy: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, aktywną pracę w grupach, rozwiązywanie zadań w czasie lekcji. Za brak odpowiedzi na pytanie nauczyciela i nie wykonywanie zadań podczas lekcji uczeń może otrzymać „minus”. Za 3 minusy zebrane przez ucznia wstawiana jest ocena niedostateczna.
15. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców o warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych: uczeń uzupełnia braki wiedzy, poprawia oceny częściowe, jest aktywny na lekcjach.
16. Przy ustaleniu oceny półrocznej i rocznej przyjmuje się średnią ważoną wg skali.

II. Obszary aktywności podlegające ocenianiu:

1. Wypowiedzi ustne,

- kilkudzaniowa wypowiedź,
- prezentacja,
- zaangażowanie w lekcję.

Ocenie podlegają wiadomości i umiejętności ucznia, takie jak:

- odczytywanie wyników obserwacji i doświadczeń, omawianie eksperymentów,
- rozwiązywanie problemów w sposób twórczy,
- porządkowanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł oraz efektywne posługiwanie się technologią informacyjną,
- czytanie schematów, tabel, wykresów i rysunków,
- odnoszenie zdobytej wiedzy do praktyki.

2. Prace pisemne:

- testy osiągnięć szkolnych po każdym zakończonym dziale. Materiał testu zawiera różnorodne pytania tak ułożone, aby były:
 - a) użyteczne w życiu codziennym – wymagania łatwe,
 - b) użyteczne w działaniach praktycznych – wymagania przystępne,
 - c) mniej użyteczne w pozaszkolnej działalności ucznia – wymagania trudniejsze,
 - d) teoretyczne bez widocznych zastosowań dla ucznia – wymagania najtrudniejsze,

- e) zawierające treści znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu przyroda lub biologia– wymagania dodatkowe,
- kartkówki (10-15 minutowe) z trzech ostatnich lekcji,
 - wypracowania na podany temat np. opisy okazów i zjawisk przyrodniczych, opisy krajobrazu, opowiadania i sprawozdania,
 - uzupełnienie poleceń w kartach pracy
 - pisemne prace w zeszycie przedmiotowym.
3. Zadania praktyczne:
- wykonywanie albumów, plakatów, wykresów,
 - wykonywanie zbiorów i kolekcji przyrodniczych np. zielników;
 - planowanie i wykonanie doświadczenia,
 - planowanie i prowadzenie hodowli szkolnych,
 - posługiwanie się przyrządami przyrodnika np. mikroskopem, lupą, termometrem, mapą, planem,
 - rozpoznawania pospolitych roślin w najbliższej okolicy.
4. Obserwacja samodzielnej i zespołowej pracy ucznia.
Oceniana jest samodzielna i zespołowa praca ucznia, prowadzona na lekcjach w klasie oraz na lekcjach w terenie, dotyczy ona przede wszystkim:
- twórczych rozwiązań problemów,
 - samodyscypliny,
 - samooceny,
 - skutecznego komunikowania się,
 - planowania i organizowania pracy,
 - inicjatywy,
 - efektywnego działania w grupie.
5. Sukcesy w konkursach.

III. Kryteria oceniania poszczególnych form aktywności:

A) Ocena wypowiedzi ustnych:

- kryteria oceny ustnej: zawartość rzeczowa, stosowanie terminów przyrodniczych, charakteryzowanie zjawisk, dostrzeganie prawidłowości, umiejętność wnioskowania przyczynowo – skutkowego;
- przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji.

B) Ocena prac pisemnych:

- w testach za każde zadanie uczeń otrzymuje punkty. Zadania punktowane są odpowiednio do stopnia trudności. Sam test zapowiadany jest z tygodniowym wyprzedzeniem;
- wszystkie sprawdziany pisemne uczniów oceniane są stopniem szkolnym według uzyskanych punktów z uwzględnieniem progów procentowych zawartych w tabeli:

Ocena podana słownie	Ocena podana cyfrą	Progi procentowe
Celujący	6	96% - 100%
Bardzo dobry	5	90 - 95%
Dobry	4	70 - 89%
dostateczny	3	50 - 69%
Dopuszczający	2	31 - 49%
Niedostateczny	1	0 - 30%

- kartkówki obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji, nie muszą być wcześniej zapowiadane, ale mogą;
- wypracowania na podany temat oceniane są według ustalonych z uczniami kryteriów;
- zeszyt przedmiotowy – może być sprawdzony raz w półroczu, w ocenie bierze się pod uwagę staranność i systematyczność.

C) Ocena zadań praktycznych:

- prace projektowe oceniane są według następujących kryteriów : zrozumienie zadań, zaplanowanie rozwiązań, realizacja rozwiązań, korzystanie z dodatkowych źródeł informacji, estetyka pracy, prezentacja otrzymanych wyników, zastosowanie wiedzy przedmiotowej.

D) Ocena samodzielnej i zespołowej pracy ucznia:

- wystawiana będzie według ustalonych z uczniami kryteriów.

E) Ocena sukcesów w konkursach:

Udział i bardzo dobre wyniki w konkursach przyrodniczych:

- awans do następnego etapu konkursu – (częstkowa ocena – celujący),
- wyniki na poziomie wyższym niż przeciętne – (częstkowa ocena bardzo dobry),

Poszczególne formy aktywności wymienione wyżej ocenia się na podstawie wagi:

Forma aktywności	Waga
Prace pisemne: testy z działów, sprawdziany,	5
Odpowiedzi ustne	4
Kartkówki	4
Projekty uczniowskie	3
Aktywność na lekcjach	2
Prace domowe	2
Stosunek do przedmiotu (zeszyt przedmiotowy, praca na lekcji, zaangażowanie w lekcję, przygotowywanie się do lekcji)	2

IV. Sposób ustalania oceny semestralnej i rocznej.

- Uczniowie oceniani są według skali ocen określonej w przepisach ogólnych Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania.
- Ocena roczna obejmuje osiągnięcia w I i II półroczu roku szkolnego.
- Ocena śródroczna i roczna jest jednocześnie informacją dla ucznia, jego rodziców i nauczyciela w jakim stopniu opanował on dany materiał nauczania z przyrody.

- Przy ustaleniu oceny półrocznej i rocznej przyjmuje się średnią ważoną wg skali:

Ocena podana słownie	Ocena podana cyfrą	Średnia ważona
Celujący	6	5,31 i powyżej
Bardzo dobry	5	4,51 – 5,30
Dobry	4	3,51 – 4,50
dostateczny	3	2,60 – 3,50
Dopuszczający	2	1,71 – 2,59
Niedostateczny	1	1,70 i poniżej

V. Informowanie uczniów i rodziców o wymaganiach i postępach ucznia.

A) Nauczyciel - uczeń:

- na pierwszej lekcji nauczyciel zapoznaje uczniów z PSO,
- uczniowie otrzymują prace pisemne po sprawdzeniu przez nauczyciela i zapoznają się z oceną,
- nauczyciel przekazuje uczniowi komentarz do każdej wystawionej oceny,
- uczeń ma możliwość uzyskania dodatkowych wyjaśnień i uzasadnień do wystawionej oceny.
- uczeń ma prawo odwołać się od wystawionej oceny śródrocznej i rocznej na wniosek o egzaminie poprawkowym lub klasyfikacyjnym.

B) Nauczyciel – rodzic:

- na pierwszym zebraniu nauczyciel informuje rodziców o sposobie oceniania uczniów z przedmiotu,
- rodzice mogą uzyskać informacje o postępach w nauce dziecka oraz mają prawo wglądu do prac pisemnych swoich dzieci na zebraniach i na spotkaniach indywidualnych z nauczycielem.
- w przypadku zagrożenia oceną niedostateczną na dany okres, nauczyciel informuje rodziców na miesiąc przed wystawieniem oceny niedostatecznej.

VI. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej.

1. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców o warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych zajęć edukacyjnych.
2. Na miesiąc przed posiedzeniem rocznej rady klasyfikacyjnej nauczyciele poszczególnych zajęć edukacyjnych informują uczniów o przewidywanych rocznych ocenach z zajęć edukacyjnych wpisując je w dzienniku elektronicznym.

3. Ocena przewidywana nie jest oceną ostateczną, może ulec podwyższeniu lub obniżeniu.
4. Uczeń może ubiegać się o podwyższenie oceny przewidywanej zgłaszając to nauczycielowi i musi spełniać następujące warunki:
 - * systematycznie i aktywnie brać udział w zajęciach,
 - * rzetelnie i systematycznie odrabiać prace domowe i uzyskiwać z nich oceny wyższe niż przewidywana,
 - * uczestniczyć w konsultacjach, jeżeli wynika taka potrzeba,
 - * uzupełniać braki i systematycznie poprawiać oceny z prac pisemnych na oceny wyższe niż przewidywana.
5. Na tydzień przed posiedzeniem rocznej rady klasyfikacyjnej nauczyciel wpisuje do dziennika elektronicznego wszystkie przewidywane oceny roczne.
6. Uczeń ma prawo ubiegać się o podwyższenie przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, jeżeli została wystawiona niezgodnie z trybem.

VII. Kryteria oceniania.

1.Wymagania ogólne na poszczególne stopnie szkolne:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy,
- spełnia co najmniej 6 z 10 kryteriów na ocenę celującą, tzn.
 - ✓ prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią przyrodniczą,
 - ✓ potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych,
 - ✓ formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
 - ✓ wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach,
 - ✓ potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji (np. literatura popularnonaukowa, Internet, programy komputerowe, własne obserwacje),
 - ✓ bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
 - ✓ wykonuje ustalone z nauczycielem prace dodatkowe (gazetki, albumy, prezentacje multimedialne, referaty, doświadczenia itp.),
- ✓ w pracach pisemnych osiąga 96% punktów możliwych do zdobycia i w pełni odpowiada na dodatkowe pytania,
- ✓ odnosi sukcesy w konkursach przyrodniczych i biologicznych na terenie szkoły, gminy i poza nią.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- wykazuje szczególne zainteresowania przyrodą i biologią,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji,
- potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzać doświadczenia przyrodnicze i biologiczne,

- sprawnie posługuje się mikroskopem i lupą oraz sprzętem laboratoryjnym,
- potrafi samodzielnie wykonać preparaty mikroskopowe i opisać je,
- prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią przyrodniczą,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 90% do 96% punktów możliwych do zdobycia.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów typowych, w przypadku trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela,
- posługuje się mikroskopem i zna sprzęt laboratoryjny,
- wykonuje proste preparaty mikroskopowe,
- udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania,
- jest aktywny na lekcji,
- w pracach pisemnych osiąga od 70% do 89% punktów.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu przyrody, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela korzysta z takich źródeł wiedzy jak: słowniki, encyklopedie, tablice, wykresy, itp.,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 50% do 69% punktów.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- wykonuje proste zadania i polecenia o bardzo małym stopniu trudności, pod kierunkiem nauczyciela,
- z pomocą nauczyciela wykonuje proste doświadczenia przyrodnicze,
- wiadomości przekazuje w sposób nieporadny, nie używając terminologii przyrodniczej,
- jest mało aktywny na lekcji,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 31% do 49% punktów.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- nie potrafi posługiwać się przyrządami przyrodniczymi,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 30% punktów

